

lapping" tussen beide groepen mits de proef in de ochtenduren werd gedaan. Een behandeling met 20 mg DOCA daags waardoor de biochemische afwijkingen van de insufficiëntie werden opgeheven, had geen invloed op de smaak. Daarentegen werd de smaak door 20 mg prednisolon bij alle lijders aan bijnierschorsinsufficiëntie in 1 dag volledig genormaliseerd, zonder dat het gehalte van de serumelektrolyten veranderde. Wanneer het prednisolon niet meer werd toegediend, keerde de verhoogde smaakgevoeligheid na 3 of 4 dagen terug. Ook bij andere patiënten, bv. met een ernstige natriumdepletie, had het mineralen-spectrum van het bloed geen invloed op de smaak. Prednisolon noch DOCA had bij normale personen enige invloed op de smaakzin. Uit het feit dat patiënten met mucoviscidose vaak een verhoogde smaakgevoeligheid hebben (SCHUTZ en PILGRIM 1957; HENKIN en POWELL 1962), zonder veranderingen in het mineralenspectrum, blijkt dat de smaakgevoeligheid onafhankelijk is van de natrium- of kalium-concentratie in het serum. Bij lijders aan mucoviscidose heeft prednisolon geen invloed op de smaak.

De smaakdrempel van de onderzochten was niet afhankelijk van de ionisatie of dissociatie-graad van de toetsstoffen; ook membraan-permeabiliteit scheen niet van betekenis te zijn. Hoe glucocorticoïden (prednisolon) invloed op de smaak uitoefenen, is niet bekend.

Literatuur: HENKIN, R. I. en G. F. POWELL (1962) Increased sensitivity of taste and smell cystic fibrosis. *Science* **138**, 1107. — HENKIN, R. I. en D. H. SOLOMON (1962) Salt taste threshold in adrenal insufficiency in man. *J. clin. Endocr.* **22**, 856. — HENKIN, R. I., J. R. GILL en F. C. BARTTER (1963) Studies on taste threshold in normal man and in patients with adrenal cortical insufficiency: the role of adrenal cortical steroids and of serum sodium concentration. *J. clin. Invest.* **42**, 727. — SCHUTZ, H. G. en F. J. PILGRIM (1957) Sweetness of various compounds and its measurement. *Food Res.* **22**, 206.

T. BEIJER

DIVERSEN

Embryopathie door rubeola. — In 1959 heerste er in Nieuw-Zeeland een uitgebreide epidemie van rodehond. LIGGINS en PHILIPS (1963) hadden daardoor gelegenheid te onderzoeken hoe vaak deze ziekte bij zwangeren aangeboren afwijkingen bij het kind deed ontstaan. Het onderzoek betrof 89 vrouwen. Bij 15 werd opzettelijk abortus opgewekt, bij 7 ontstond spontaan een miskraam. Van de 67 overige vrouwen kregen 12 een kind met aangeboren afwijkingen, die aan rubeola moesten worden toegeschreven. Hoe vroeger in de zwangerschap de rubeola was ontstaan, hoe groter de kans op embryopathie was. Bij 32 vrouwen viel de rodehond in de eerste dertien weken van de zwangerschap, bij 14 in de eerste acht weken. Van 8 van deze 14 moeders had het kind afwijkingen; deze waren steeds multipel. Alle acht kinderen hadden oogafwijkingen, 7 hadden afwijkingen aan het hart, 6 aan de grote bloedvaten; 5 waren doof, 1 was geestelijk gestoord. Twee van deze kinderen stierven, resp. 5 maanden oud aan decompensatio cordis, en 15 maanden oud aan longontsteking. De vier overige kinderen met embryopathie hadden maar één afwijking, drie waren doof, één had een oogaandoening. Hun moeders hadden rubeola gehad in de 11e, 12e of 15e week van de zwangerschap.

Literatuur: LIGGINS, G. C. en L. I. PHILIPS (1963) *Brit. med. J.* **I**, 711.

C. J. RÜBSAAM JR.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

ARTSENTEKORT IN TRANSKEI

In het eerstgevormde Bantoeestamgebied in Zuid-Afrika, voorheen Transkei genoemd, liggende ten noorden van de Groot Kei rivier tot tegen de zuidelijke grens van Natal en van de Drakensbergen tot bij de Indische Oceaan, dreigt zich voor westerse begrippen een medische noodsituatie te ontwikkelen.

Hier wonen 1,6 miljoen Bantoes op een oppervlakte nauwelijks gelijk aan Denemarken. De bevolking leeft van de verbouw van mais en de opbrengst van de veeteelt. Melkproductie van enige betekenis is afwezig en het hoofdvoedsel is mais, welke, op verschillende manieren bereid, tot voedsel dient voor zuigelingen, kinderen en volwassenen. Dit heeft tot gevolg, dat de algemene gezondheidstoestand slecht is: hoge kindersterfte, veel pellagra en veel tuberculose.

In genoemd reservaatgebied wonen ongeveer 15.000 blanken en 20.000 kleurlingen, van wie de meesten in het zakenleven en de bestuursfuncties werkzaam zijn. Van overheidswege zijn 3 gouvernementshospitalen opgericht in Butterworth, Kokstad en de hoofdstad van Transkei: Um-tata, met een totaal aantal bedden van ongeveer 700. Daarenboven zijn er enkele sanatoria voor longtuberculose en één leprozerie.

Momenteel werken op de totale bevolking van ruim 1,7 miljoen iets minder dan 100 artsen, specialisten meegerekend; dit betekent dus 1 arts op ongeveer 17.000 zielen. Gelukkig voor de Bantoebevolking, die steeds meer de toverdokters verlaat en de westerse medische hulp inroept, hebben de Zuidafrikaanse kerken, die reeds sinds 1827 (Wesleyaanse), 1855 (Anglicaanse), 1877 (Presbyteriaanse) en 1930 (Nederduits Gereformeerde of „Boeren” kerk) zending bedrijven, de laatste twee decennia de medische nood beseft, en zijn vele zendingshospitalen opgericht met steun van de regering. Het aantal beschikbare bedden is nu opgelopen tot ongeveer 2300, d.i. 1 bed op ruim 7000 zielen. De outillage laat niets te wensen over, maar overal heerst er een groot tekort aan medisch personeel, vooral aan artsen.

Het bovenvermelde dient slechts om iets te laten zien van de moeilijkheden, waarvoor een jonge staat zich geplaatst ziet. Om te verhoeden dat de bevolking terugvalt tot de praktijken van de toverdokters zal het nieuwe departement van Volksgezondheid in Transkei allereerst artsen moeten aantrekken en bij het gebrek aan Bantoe-artsen en Zuidafrikaanse artsen dus ook in het buitenland te rade moeten gaan.

Inlichtingen verstrekken gaarne: G. J. OOSTERHUIS, internist, Stationsweg F 149, Dokkum en E. S. OOSTERHUIS, geneesheer-directeur van het N.G. Sending hospitaal te Zithulele, Transkei, Suid-Afrika (tijdelijk: Van Limburg Stimustraat 86, Hoogeveen).

Dokkum
Hoogeveen } december 1963

G. J. OOSTERHUIS
E. S. OOSTERHUIS

EEN GEVAAR VOOR DE MEDISCHE TERMINOLOGIE

Er dreigt naar mijn mening een gevaar, dat wij met onze medische terminologie in een labyrint, in een slop, in een impasse geraken, zodat de artsen elkaar onderling niet meer verstaan, met name artsen van de ene en van een andere groep.

Nu staat het wel vast, dat de geneeskundige vaktermen niet alle even voortreffelijk zijn, hetzij omdat een van ouds